

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Τὸ ἀνά χεῖρας πόνημα περιέχει ἀναλυτικά καὶ μὲ κάθε δυνατὴν ἀκρίβειαν, ἅπασαν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου, μὲ ὕλην ἀντιπροσωπεύουσαν τοὺς μεγάλους Μουσικοδιδασκάλους καὶ Μελωδούς, παλαιούς καὶ νεωτέρους.

Πλούσιο σὲ περιεχόμενο, μὲ μεγάλη ποικιλία μουσικῶν γραμμῶν καὶ θέσεων, δὲν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν γνήσια ψαλτικὴ παράδοση, ἔτσι ὅπως τὴν διεφύλαξε ἡ Ἀγιωτάτη ἡμῶν Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ. Ὁ κανόνας, ὁ ὁποῖος εἶναι ποίημα Ἰωσήφ τοῦ Ὑμνογράφου (9^{ος} αἰών) ἔχει ὡς μουσικὸ πρότυπο τὴν προφορικὴ παράδοση Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου (+ 1777) ὅπως τὴν κατέγραψε ὁ μαθητὴς του Πέτρος ὁ Βυζάντιος ὁ Πρωτοψάλτης (+ 1808) καὶ συμπληρώθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Πρωτοψάλτη (+ 1866), καλλωπίστηκε σύμφωνα μὲ τὴν σύγχρονη περὶ τῆς μουσικῆς ἀντίληψιν κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ἐκδότου.

Ἡ παροῦσα ἀκολουθία περιλαμβάνει τόσο τὸ ἁσματικόν, ὅσο καὶ τὸ ὕμνολογικόν μέρος τοῦ Ἀκαθίστου, ἐνῶ τὰ μουσικά κείμενα ἐπεξεργάσθηκαν κατάλληλα ἀπὸ τὸν ἐκδότην, ἐννοιολογικά, ρυθμικά καὶ μελωδικά, ὥστε νὰ ἀποτελοῦν, μὲ τὸ πλήρες καὶ ἄρτιον ὕλικόν ποὺ ἐπιλέχθηκε, ἀπαραίτητο βοήθημα γιὰ κάθε Ἱεροψάλτη καὶ ζηλωτὴ ἐρευνητή.

Ὁ ρυθμὸς στὴν βυζαντινὴ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ ἐναρμονίζεται καὶ ὑπαγορεύεται ἀπὸ τὸ ποιητικόν κείμενον, τὸν ὕμνον. Ἡ χριστιανικὴ ὕμνολογία ἔχει μέτρο τονικόν. Ἐτσι ἡ τονιζόμενῃ συλλαβὴ γίνεται ἡ ἀρχὴ τοῦ ρυθμικοῦ μέτρου, σημειώνεται στὰ ἀργὰ εἰρμολογικά, τὰ στιχηραρικά καὶ παπαδικὰ μέλη μὲ διπλὴ διαστολή, ἐνῶ μὲ τὴν ἀπλὴ διαστολή σημαίνονται οἱ μὴ τονιζόμενες συλλαβές καὶ οἱ μονοσύλλαβες λέξεις, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ σύντομα εἰρμολογικά μέλη.

Ἡ χρονικὴ ἀγωγή εἶναι ἄμεσα συνδεδεμένη μὲ τὸν ρυθμό. Ὁ καθορισμὸς τῶν χτύπων ποὺ πρέπει νὰ περιέχονται στὸ ἓνα λεπτὸ τῆς ὥρας, ἀναφέρεται λεπτομερῶς σὲ ἰδιαιτέρον πίνακα στὸ τέλος τοῦ βιβλίου, γιὰ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐκκλησιαστικά μέλη. Οἱ πέντε γνωστές χρονικὲς ἀγωγές, σύμφωνα μὲ τὴ Μουσικὴ Επιτροπὴ τοῦ 1881, εἶναι οἱ εξῆς:

		Χτύποι ανά 1'
Βραδεία		56 - 80
Μέση		80 - 100
Μέτρια		100 - 168
Ταχεία		168 - 208
Ταχυτάτη		208 - 336

Ωστόσο από νεώτερους διδασκάλους προσετέθηκαν και οι εξής:

Βραδυτάτη		40 - 56
Άργοςύντομη (πρός μέτρια)		101 - 130
Άργοςύντομη		130 - 150
Άργοςύντομη (προς ταχεία)		150 - 170
Ταχύτερα		170 - 200

Κατακλείων τό παρόν σημείωμα ολόθερμες εύχαριστίες έκφράζω πρὸς τοὺς Νικόλαο Γιάννου καί Γεώργιο Χατζηχρόνογλου, ἐκλεκτοὺς Πρωτοψάλτες καὶ μουσικοδιδασκάλους, γιὰ τὶς πολύτιμες υποδείξεις καὶ παρατηρήσεις τους στὰ μουσικά κείμενα τοῦ βιβλίου.

Ἰδιαιτέρες εύχαριστίες ὀφείλω στὸν διακεκριμένο μελετητή, ἐρευνητή καὶ συγγραφέα σπουδαίων βιβλίων τῆς ἑλληνικῆς μας μουσικῆς παράδοσης πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτη Ἀθανάσιο Σιαμάκη, γιὰτὶ αφιέρωσε πολὺ χρόνο προκειμένου νὰ διορθωθοῦν τὰ λάθη τοῦ ὕμνολογικοῦ μέρους, ὥστε νὰ παρουσιαστῇ ὅσο τό δυνατόν ἀρτιότερο τό ἔργο καί στό μέρος αὐτό.

Τέλος εύχαριστώ τοὺς φίλους ἀναγνώστες καὶ συνδρομητές προηγούμενων ἐκδόσεών μου, πού μέ προέτρεψαν νὰ φέρω στό φῶς τῆς δημοσιότητος καί αὐτό τό βιβλίο, πράγμα πού ἀναλαμβάνω κάτω ἀπό δύσκολες οικονομικά συνθήκες οἱ οποίες δέν συνηγοροῦν σέ τέτοιου εἶδους προσπάθειες.

Γνωρίζω ὅτι δέν κομίζω γλαῦκα (ἐξ Αἰγίου) εἰς Ἀθήνας μέ τὸ πόνημα αὐτό, μπορεῖ ὅμως νὰ γίνῃ σύγκριση ἀπὸ κάθε πλευρά, χωρίς νὰ ἀποβλέπω σέ εὖσημα.

Αἴγιο 25 Μαρτίου 2011
Ὁ Πονήσας